

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.01.1980, sp. zn. 7 Tz 54/79, ECLI:CZ:NS:1980:7.TZ.54.1979.1

Číslo: 22/1980

Právní věta: Opravář automobilové opravny je trestně odpovědný za vzniklý následek, jestliže vadně provedl opravu brzdového válce na motorovém vozidle a v důsledku toho došlo při jízdě k selhání brzd a k dopravní nehodě, která měla za následek těžkou újmu na zdraví jiné osoby. Skutečnost, že nehodu spoluzavinili též mistr opravny, který neprovedl kontrolu opravy zkušební jízdou, a majitel vozidla, který po odvzdušnění brzdového systému neprovedl dostatečnou zkoušku účinnosti brzd, při níž by vadnou funkci brzd musel zjistit, nemůže opraváře exkulpat, ale může mít význam jen při výměře trestu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.01.1980

Spisová značka: 7 Tz 54/79

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava

Předpisy: 140/1961 Sb. § 43 odst. 1
§ 224 odst. 1 141/1961 Sb. § 267 odst. 1
§ 44 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/1980 sb. rozh.

Opravář automobilové opravny je trestně odpovědný za vzniklý následek, jestliže vadně provedl opravu brzdového válce na motorovém vozidle a v důsledku toho došlo při jízdě k selhání brzd a k dopravní nehodě, která měla za následek těžkou újmu na zdraví jiné osoby. Skutečnost, že nehodu spoluzavinili též mistr opravny, který neprovedl kontrolu opravy zkušební jízdou, a majitel vozidla, který po odvzdušnění brzdového systému neprovedl dostatečnou zkoušku účinnosti brzd, při níž by vadnou funkci brzd musel zjistit, nemůže opraváře exkulpat, ale může mít význam jen při výměře trestu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 22. 1. 1980 sp. zn. [7 Tz 54/79.](#))

Nejvyšší soud ČSR zamítl podle § 268 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona, kterou podal

generální prokurátor ČSR proti usnesení krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 6. 1979 sp. zn. 6 To 251/79.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Přerově ze dne 13. 4. 1979 sp. zn. 3 T 54/79 byl obviněný J. D. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 224 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zák. k trestu nápravného opatření na dobu čtyř měsíců s tím, že podle § 44 odst. 3 tr. zák. z odměny náležející obviněnému za práci připadá 10 % státu. Trestného činu se obviněný dopustil tím, že dne 1. 9. 1978 v L. jako automechanik autoservisu Okresního podniku služeb, při opravě hlavního brzdového válce osobního auta tov. zn. Škoda-Octavia, patřícího L. K., namontoval na pístech nesprávné pryžové manžety a když potom s tímto vozidlem L. K. jel dne

15. 9. 1978 kolem 11.00 ho. v L. a potřeboval zabrzdít, došlo k úplnému selhání brzd a vozidlem byla zachycena nezletilá I. G., která utrpěla otřes mozku, pohmoždění plic, zlomeninu klíční kosti, poranění sleziny, která jí musela být vyoperována, a další zranění, a byla léčena až do konce měsíce prosince 1978.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný odvolání do výroku o vině a trestu. Krajský soud v Ostravě zamítl usnesením ze dne 28. 6. 1979 sp. zn. 6 To 251/79 odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné.

Generální prokurátor ČSR podal proti tomuto usnesení krajského soudu v Ostravě stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného. Vytýká v ní, že krajský soud rozhodl o odvolání obviněného na základě nesprávného a neúplného zjištění skutečného stavu věci. Výsledky provedeného dokazování bylo zjištěno, že obviněný osadil do hlavního brzdového válce jiný druh pryžových manžet, než je výrobcem předepsáno z důvodů, že originální pryžové manžety nebyly již delší dobu na skladě. Nebylo již objasněno, zda je v autoservisu veden seznam náhradních dílů a zda obviněný mohl při opravě hlavního brzdového válce užít jiné pryžové manžety, když i výrobce n. p. Autobrzdy v Jablonci nad Nisou potvrdil, že záměna pryžových manžet není vhodná. Avšak, jak to potvrdil i mistr J. R., ve více případech došlo k záměně originálních dílů při opravě starších typů vozidel a nikdy nedošlo k nehodě. Dále nebylo posuzováno, že mistr J. R. neprovedl kontrolu provedené opravy zkušební jízdou a že jak mistr J. R., tak i obviněný upozornili L. K. při převzetí vozidla na celkový špatný stav brzdového systému. Obviněný totiž zjistil při opravě vozidla, že nefunguje ruční brzda, brzdové obložení je nevyhovující a táhlo brzdy je navařeno. K těmto nedostatkům v brzdovém systému sice přihlédl znalec z oboru silniční dopravy K. V., za hlavní příčinu selhání brzd v době dopravní nehody však označil nesprávné užití pryžových manžet při opravě hlavního brzdového válce a dospěl k závěru, že nebýt selhání tohoto válce, L. K. by byl zabrzdil i přes zjištěné nedostatky v brzdovém systému. Vzhledem k tomu, že po vydání vozidla L. K. byl proveden zásad od brzdového systému, tzv. odvzdušňování brzd, a k nehodě došlo až za čtrnáct dní po vydání vozidla, nepostačovalo, aby otázku selhání brzd jako příčinu posuzované dopravní nehody posuzoval jen znalec K. V., nýbrž bylo nutné, aby tato otázka byla posouzena odborným ústavem, který by také přezkoumal závěry znaleckého posudku uvedeného znalce.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon nebyl porušen.

V řízení předcházejícím napadenému usnesení krajského soudu byly provedeny všechny potřebné důkazy a byl tak vytvořen dostatečný podklad pro úplné a správné zjištění skutečného stavu věci. Skutková zjištění okresního soudu vychází nejen z výpovědi obviněného, svědků, závěrů znalce z oboru silniční dopravy, ale i ostatních důkazů, které v jednotlivostech i v souhrnu prokazují vinu obviněného na trestném činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Při ohledání místa

dopravní nehody byl zjišťován technický stav motorového vozidla, jak to vyplývá z protokolu o nehodě v silničním provozu. Při zkoušce účinnosti brzd byla zjištěna jejich úplná neúčinnost. Vyšetřovatel proto přibral znalce z oboru silniční dopravy K. V. Znalec zjistil při demontáži brzdového systému, že v zásobní nádobce je dostatek brzdové kapaliny, pomocná mechanická (ruční) brzda je naprosto neúčinná, neboť ji nebylo možno ani vytáhnout. Brzdové obložení na obou čelistích levého předního kola bylo značně opotřebované. V rozvodu brzdové kapaliny nebyla zjištěna netěsnost, takže brzdová kapalina nemohla unikat. Při zkoušce provozní brzdy znalec zjistil, že pedál nekladl žádný odpor. Po demontáži hlavního brzdového válce znalec zjistil, že píst válce je vysunut do nejkrajnější polohy, tedy že došlo k úplnému vytlaku brzdové kapaliny při intenzivním zabrzdění. Vracení do výchozí polohy (odbrzděno) vratná zpružina neprovedla, přestože byla bez závad. Píst válce se vrátil do výchozí polohy až po vyjmutí pojistného kroužku. Příčinou této závady bylo namontováno nesprávných těsnicích pryžových manžet do hlavního brzdového válce.

Znalec proto učinil závěr, že příčinou selhání provozní brzdy v době před střetem vozidla s poškozenou bylo selhání hlavního brzdového válce, který byl osazen nesprávnými pryžovými manžetami. Za předpokladu správné funkce tohoto válce i s přihlédnutím ke zjištěným nedostatkům v brzdovém systému by L. K. vozidlo brzděním zastavil. Při užití správných pryžových manžet nemohlo k selhání brzd dojít, a to ani v případě, že před nehodou došlo z jakéhokoliv důvodu k odvzdušňování brzd, protože v zásobní nádobce byl dostatek brzdové kapaliny.

Se zřetelem k závěrům znalce K. V., které jsou podporovány vyjádřením výrobce brzd n. p. Autobrzdy Jablonec nad Nisou, který nepřipouští záměnu pryžových manžet, Nejvyšší soud ČSR nesdílí názor stížnosti pro porušení zákona, že selhání brzd bylo nutno posoudit odborným ústavem. Po demontování hlavního brzdového válce znalec prováděl za přítomnosti obviněného, mistra J. R. a vedoucího autoservisu J. H. zkoušku válce. Když jej osadil správnými pryžovými manžetami 20 ČSN 02 9273, po vyvinutí příslušného tlaku nedošlo k selhání hlavního brzdového válce, zatímco při osazení válce pryžovými manžetami 22 ČSN 02 9272 došlo několikrát k selhání. Tím znalec také zdůvodnil, že k selhání brzd nemuselo dojít bezprostředně po převzetí vozidla v autoservisu a ani v průběhu jeho dalšího užívání. Na stav brzdového válce neměl vliv zásah L. K. do brzdového systému, který s K. K. provedl, tzv. odvzdušnění brzd správnou zkoušku brzd silným sešlápnutím brzdového pedálu, zjistil by nesprávnou funkci brzd se zřetelem k nesprávné funkci hlavního brzdového válce.

Z uvedeného je zřejmé, že hlavní příčinou selhání brzd bylo selhání hlavního brzdového válce, který obviněný opravoval. Při jeho opravě vědomě užil pryžové manžety o průměru 22 (patka 21,6) ČSN 02 9272. Záměna pryžových manžet je vyloučena, neboť tyto manžety jsou příslušnou Československou státní normou označeny. Obviněný záměnu odůvodnil tvrzením, že předepsaná pryžová manžeta nebyla k dispozici a mistr J. R. mu tuto záměnu doporučil. J. R. nepotvrdil, že by obviněný konzultoval, jakou pryžovou manžetu má do hlavního brzdového válce namontovat, ale pokud by se jej obviněný na tuto skutečnost ptal, stejně by mu řekl, aby to tak udělal, protože ve skladě nebyla originální pryžová manžeta k dispozici. Je tedy zjištěno nedbalé jednání obviněného, který vědomě provedl nesprávnou opravu brzdového válce a bez přiměřených důvodů spoléhal, že nemůže dojít k selhání brzd při provozu jím opraveného motorového vozidla, ač to mohl předpokládat, a toto jednání je v příčinné souvislosti se vzniklým následkem.

Podmínky údržby a oprav silničních vozidel pro motorovou dopravu v majetku občanů a nesocialistických organizací jsou upraveny vyhláškou ministerstva všeobecného strojírenství a Ústřední správy pro rozvoj místního hospodářství č. 18/1965 Sb.

Obviněný provedl opravu hlavního brzdového válce v rozporu s požadavkem uvedeným v § 5 odst. 2 cit. vyhlášky, neboť osazením válce nesprávnými pryžovými manžetami nebyly obnoveny původní technické vlastnosti vozidla tak, aby byla zajištěna okamžitá provozní schopnost opravené části, tj. vytváření potřebného tlaku brzdovou kapalinou na brzdové čelisti při užití provozní brzdy a aby

nedošlo k selhání této rozhodující části brzdového systému. Přitom, jak bylo zjištěno, sice nebyly k dispozici předepsané pryžové manžety, avšak kompletní hlavní brzdový válec měla opravna k dispozici. Jestliže obviněný nemohl pro nedostatek předepsaných náhradních dílů provést opravu hlavního brzdového válce, bylo jeho povinností užít nové součástky, tj. kompletního hlavního brzdového válce. Při sjednání opravy vozidla a jeho jednotlivých částí nemůže být známo, zda lze vadný díl opravit či nikoliv. Ukáže-li se při demontáži jednotlivých částí vozidla, že některou ze součástek nelze opravit, je nutno ji nahradit novou a upozornit na tuto skutečnost ve smyslu § 2 odst. 6 cit. vyhlášky objednatele opravy. Obviněný takto nepostupoval. Svou povinnost nesplnil ani mistr autoservisu J. R., když po provedené opravě předal vozidlo K. K. aniž provedl kontrolu vykonané opravy. Nesplnění této povinnosti přispělo ke zjištěnému následku, neboť není vyloučeno, že při zkušební jízdě mohl J. R. nesprávnou opravu zjistit. Vyplývá to ze závěru znalce K. V., který potvrdil, že válec mohl po určitou dobu plnit svoji funkci, převážně však selhával, jak to dovodil z provedené zkoušky demontovaného hlavního brzdového válce. Tvrzení obviněného, že společně s mistrem J. R. upozorňovali L. K. na vadnost brzd při převzetí vozidla, nemůže obviněného zbavit odpovědnosti za nesprávně provedenou opravu. Zjistí-li totiž opravna v průběhu opravy jinou závadu, která způsobuje, že vozidlo neodpovídá podmínkám bezpečnosti provozu stanoveným podle zvláštních předpisů (v posuzovaném případě vyhlášky ministerstva dopravy č. 145/1958 Ú. l., o podmínkách provozu vozidel na silnicích, nyní vyhlášky federálního ministerstva dopravy č. 90/1975 Sb.), je povinna upozornit objednatele na tuto skutečnost; nesouhlasí-li objednatel s odstraněním závady, poznamená opravna tuto skutečnost v zápise nebo potvrzení (viz § 2 odst. 6 citované vyhlášky). Takto postupováno nebylo a mistr autoservisu J. R. vydal vozidlo L. K. s odůvodněním, že L. K. prohlásil, že si zjištěné závady sám opraví.

Obviněný ani mistr však majitele vozidla neupozornili, že při opravě brzdového válce byla použita součástka neodpovídající příslušné ČSN.

Z uvedeného je patrné, že hlavní příčinou selhání brzd, které mělo za následek střet vozidla řízeného L. K. s poškozenou I. G., již byla způsobena těžká újma na zdraví, bylo vadné provedení opravy hlavního brzdového válce. Přesto, že vznik nehody zavinily další osoby (mistr J. R. a vlastník vozidla L. K.), je dána příčinná souvislost mezi nedbalým jednáním obviněného, spočívajícím v nesprávně provedené opravě, a posuzovanou nehodou a obviněný je proto za tento následek trestně odpovědný. Okresní soud, i když výslovně neuvedl spoluodpovědnost dalších osob za následek, uložil obviněnému přiměřený trest. Proto bylo odvolání obviněného proti rozsudku okresního soudu právem zamítnuto krajským soudem jako nedůvodné.